

Nieuwsbrief oktober 2017

Erfgoed Hoogstraten vzw, Leemstraat 9b, 2320 Hoogstraten

J

aarlijkse herfstuitstap

Bezoek aan de Hofkamer en Sint-Jacobskerk te Antwerpen

Voor de uitstap van dit jaar zoeken we, iets dichterbij dan de voorbije jaren, naar verborgen en onbekende interieurparels. We dompelen ons onder in het Antwerpen van de 17de en 18de eeuw.

Hofkamer

Als eerste bezoeken we de Hofkamer in Antwerpen. De Hofkamer is de pronkkamer van de Wolsack, gelegen in de Oude Beurs te Antwerpen en grenzend aan de achterzijde van de oude Beurs. Het is recentelijk volledig gerestaureerd.

Normaal gezien is dit gebouw nog niet toegankelijk voor het grote publiek, maar Erfgoed Hoogstraten krijgt een **exclusieve rondleiding**. Wij kunnen u deze unieke mogelijkheid aanbieden door de nauwe betrokkenheid van Benedikte Dewaele, penningmeester van Erfgoed Hoogstraten. Zij was als restauratiearchitect actief bij dit project vanuit het architectenbureau Erfgoed & Visie bvba en is bij uitstek de geschikte persoon voor deze rondleiding.

De Hofkamer kent een erg rijke geschiedenis waarvan de vroegste gegevens uit het midden van de 15de eeuw dateren. Het complex maakte sindsdien heel wat verbouwingen mee waarvan vandaag nog steeds sporen zichtbaar zijn.

Toch zijn het vooral de ingrepen uit 1772 die het pand zijn monumentale karakter gaven: toen de rijke François Adrien Van den Bogaert het pand omvormde tot bureau en pronkruimte. Alle kamers werden afgewerkt met beschilderde doeken. De plafondschildering 'Goden op de Olympusberg' op het gelijkvloers werd de kroon op het werk. Op de eerste verdieping werd de ruimte opgesplitst in twee kamers waardoor het boekentoilet ontstond. Dit toilet werd volledig ingericht als imitatiebibliotheek, de achter- en zijwand lijken wel houten rekken vol lederen boekruggen. Zowel het boekentoilet als de plafondschildering zijn uniek in België.

In 2002 kwam het verwaarloosde complex in bezit van de vzw Stichting Vlaams Erfgoed (later Erfgoed Vlaanderen) die het hoofdgebouw beperkt renoveerde en er het Erfgoedhuis in vestigde. In 2013 begon Herita, de rechtsopvolger van Erfgoed Vlaanderen, met de restauratie van de Hofkamer. Er werd gekozen om de Hofkamer terug te brengen naar de situatie in 1772. De plafondschildering "Goden op de Olympusberg" werd als eerste gerestaureerd en in 2016 terug in de Hofkamer opgehangen.

Vervolgens werd de volledige buitenschil aangepakt: de gevels werden gereinigd en hersteld. Ook

het interieur werd vakkundig onder handen genomen. De schouwen werden gerestaureerd, de vloeren werden hersteld en teruggeplaatst, en het boekentoilet op de eerste verdieping werd geconsolideerd. Aangezien de meeste boekenruggen in het boekentoilet verdwenen waren door een brand, werden deze geconsolideerd in hun huidige toestand.

De beschilderde doeken op de eerste verdieping waren te erg toegetakeld door de tand des tijds om hersteld te worden. Daarom werd de volledige eerste verdieping bespannen met witte doeken en aangeboden aan kunstenaar Koen van den Broek. Hij creëerde er een hedendaags totaalkunstwerk.

Sint-Jacobskerk

Na de middag bezoeken we de Sint-Jacobskerk. Voor velen een eerder onbekende kerk, maar ook hier schuilt een rijke geschiedenis. De huidige locatie van de kerk gaat terug tot begin 15de eeuw. De oorspronkelijke kapel die binnen de omwalling was gebracht, werd al snel te klein en er werd gestart met de bouw van een mooie gotische kerk. De kerk kende echter een woelige bouwperiode aangezien het eerste interieur volledig verwoest werd door de beeldenstorm in 1566. Het duurde uiteindelijk tot 1656 voor de kerk volledig klaar was. In 1640 vond Rubens hier zijn laatste rustplaats.

De kerk behoort met haar barokinterieur tot één van de rijksten van Noord-Europa, omdat de Franse Revolutionairen, die hier op het einde van de 18de eeuw de Antwerpse kerken leeg plunderden, het interieur ongemoeid lieten. Dit door de handtekening van pastoor Mortelmans, die zich akkoord verklaarde met het Franse ideeëngoed. De Sint-Jacobskerk kan dan ook terecht beschouwd worden als de enige Antwerpse kerk met een ongeschonden interieur, representatief voor de 17de en de 18de eeuw.

Het interieur is dan ook rijkelijk aangekleed met schilderijen, beeldhouwwerken en glasramen van beroemde meesters zoals Rubens, Jordaens en Cappronier, die ook in Hoogstraten enkele glasramen heeft gerestaureerd.

Gezien de beperkte afstand Hoogstraten - Antwerpen, leggen we geen bus in om tot in Antwerpen te geraken. We rekenen erop dat jullie zelf tot de koekenstad komen, al dan niet met het openbaar vervoer. Hierdoor kunnen we ook de prijs drukken.

Aanbod Erfgoeduitstap Hofkamer en Sint-Jacobskerk op 22 oktober 2017

9u30 Koffie in Cafe Mundi – Oude Beurs 24 te Antwerpen

10u Bezoek aan de Hofkamer

12u Eten in Balls & Glory in het Felixpakhuis

14u Geleid bezoek aan de Sint-Jacobskerk

16u Einde van het Programma en afsluitend drankje

Inschrijven vóór 17 oktober bij Benedikte Dewaele e-mail: benedikte.dewaele@telenet.be of 0476/25.34.17 én door overschrijving van het bedrag van €37,5 voor leden, €42,5 voor niet leden op rekeningnummer BE59 8601 1434 8026 van vzw Erfgoed Hoogstraten met vermelding "Uitstap Antwerpen".